

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY – 2026
FIRST SEMESTER

Subject: Research Methodology
(ECOMRM – 101/ SOCRM – 101/ HISRM – 101/ POLRM – 101)

Date: 19/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the different types of research designs, discussing their strengths and weaknesses
2. What is a literature review? Explain its significance and the precautions to be taken while conducting review of literature
3. Describe in detail the research process with the help of diagram
4. Describe the various types of sampling techniques
5. Explain the methods of data analysis including tabulation and graphical representation
6. What is hypothesis testing? Explain the need and different types of hypothesis testing

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Discuss the benefits and challenges of computer in social research
2. Explain in detail the precautions to avoid plagiarism in social research
3. Describe the different components of a research report writing
4. Describe critically the criteria of good research
5. Explain the uses of mean and median in data analysis
6. What is e-journal? Discuss the significance of e-journals in social research

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. संशोधन आराखड्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा तसेच त्यांचे गुण आणि दोष यावर चर्चा करा.
२. साहित्य पुनरावलोकन म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व आणि साहित्य पुनरावलोकन करताना घ्यावयाच्या खबरदारी स्पष्ट करा.
३. संशोधन प्रक्रियेचे आकृतीच्या मदतीने तपशीलवार वर्णन करा.
४. विविध प्रकारच्या नमुना निवड तंत्रांचे वर्णन करा.
५. तथ्य विश्लेषणाच्या पद्धतीमधील सारणी आणि आलेखाद्वारे सादरीकरण यांवर चर्चा करा.
६. गृहीतक चाचणी म्हणजे काय? गृहीतक चाचणीची आवश्यकता आणि त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. सामाजिक संशोधनात संगणकाचे फायदे आणि आव्हाने यावर चर्चा करा.
२. सामाजिक संशोधनामध्ये वाङ्मयचौर्य (साहित्यिक चोरी) टाळण्यासाठी घ्यावयाच्या खबरदारी सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
३. संशोधन अहवाल लेखनाच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.
४. आदर्श संशोधनाचे निकष टिकात्मकरीत्या स्पष्ट करा.
५. तथ्य विश्लेषणात सरासरी आणि मध्यकचे वापर स्पष्ट करा.
६. ई-जर्नल्स म्हणजे काय? सामाजिक संशोधनात ई-जर्नल्सचे महत्त्व स्पष्ट करा.